Linux 2.6 Çekirdeği Stoned Beaver

Murat Koç

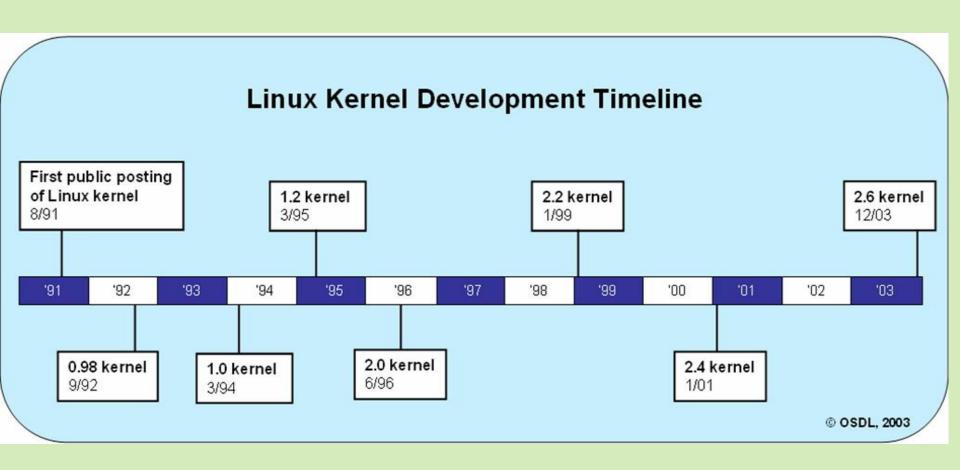
Manager & IT Consultant

murat.koc@frontsite.com.tr

Başlıklar

- Tarihçe
- Bir Bakışta 2.4 ve 2.6
- Geliştirme Süreçi Akışı
- Çekirdek Bileşenleri
  - Yapılandırma Araçları
  - Memory Management
  - Process Scheduling
  - IO Scheduling
  - File Systems
  - Device Drivers
  - Security
  - Networking
  - Linux Internals

Tarihçe

Tarihçe

1 Ağustos 1991

v0.01 yayınlandı. Linus Torwald USENET' e duyurdu.

16 Eylül 1992

v0.12 yayınlandı. Linux Çekirdeği GNU GPL lisansı altında lisanslandı.

8 Mart 1992

v0.95 yayınlandı. Harddisk' ten boot etme ve login desteği verildi.

14 Mart 1994

v1.0 yayınlandı. x86 mimaride kararlılık sağlandı.

Mart 1995

v1.2 yayınlandı. Alpha, Sparc ve MIPS mimarileri için destek eklendi. Birçok sürücü ve ağ protokolu için destek eklendi.

6 Haziran 1996

v2.0 yayınladı. 16 CPU' a kadar SMP desteği duyuruldu.

Tarihçe

25 Ocak 1999

v2.2 yayınlandı. PPC ve M68K gibi mimarilerin de olduğu 6 mimariye destek. PCMCIA, USB ve IrDA desteği. NTFS (yalnızca okunabilir), FAT32 ve SMB network paylaşımları için destek. IPv6 ve Software RAID destekleri.

4 Ocak 2001

v2.4 yayınlandı. 2GB dan büyük dosya, 4GB dan fazla RAM desteği. IEEE 1394 desteği. IA-64 ve IBM S/390 mimarileri desteği. LVM, ext3, reiserfs desteği. Networking system nerede ise baştan yazıldı ve ATM, PPPoE destekleri ile daha daha gelişmiş firewall desteği.

17 Aralık 2003

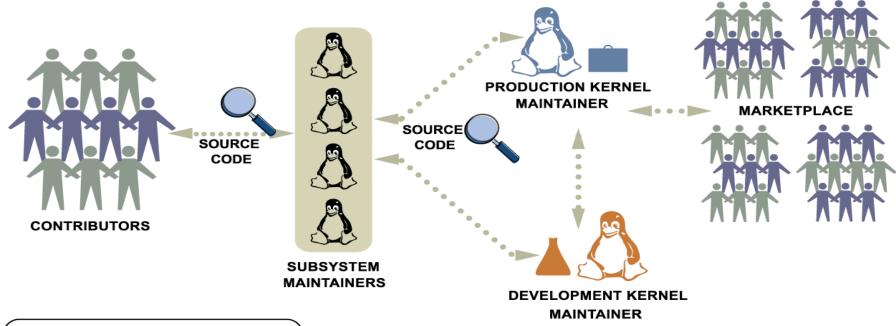
v2.6 yayınlandı.

Bir Bakışta v2.4 ve v2.6

	v2.4	v2.6
Maksimum CPU sayısı	16	64
Maksimum RAM	16	64
Maksimum major aygıt sayısı	255	4095
Maksimum dosya sistemi boyutu	2TB	16TB
Desteklenen dosya sistemleri	Ext2, Ext3, Reiserfs, FFS, HFS, HFS+, FAT, MSDOS, VFAT, ISO9660, JFS, HPFS	Ext2, Ext3, Reiserfs, FFS, HFS, HFS+, FAT, MSDOS, VFAT, ISO9660, JFS, HPFS, NTFS, XFS, CIFS, windows Dynamic Disks
Threading Library	Linux Threads	NPTL
Schedulers	Default Scheduler	O(1) , Anticipatory, Deadline
IPSEC	yok	var
swap dosya sayısı	64	32

Geliştirme Süreci Akışı

LINUX KERNEL DEVELOPMENT PROCESS

Ongoing peer review of code
Continuously available online
for public review

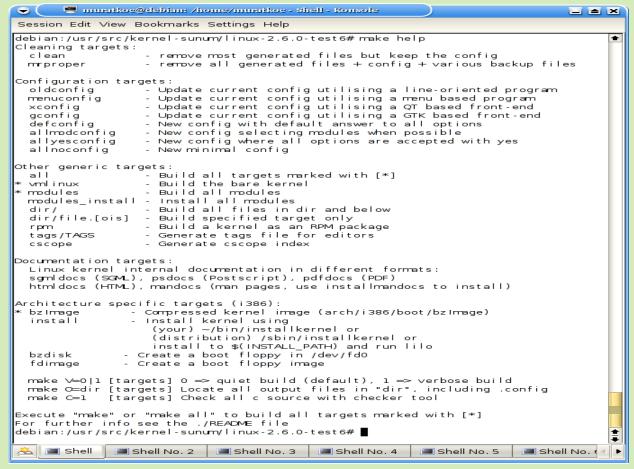
© 2003 Open Source Development Labs

- Kbuild yapılandırma sistemi
  - Gelişmiş yardım menüsü
  - Yeni seçim opsiyonları
  - Daha sade derleme ekranı
  - make xconfig qconfig
  - make gconfig

21/04/2004

8

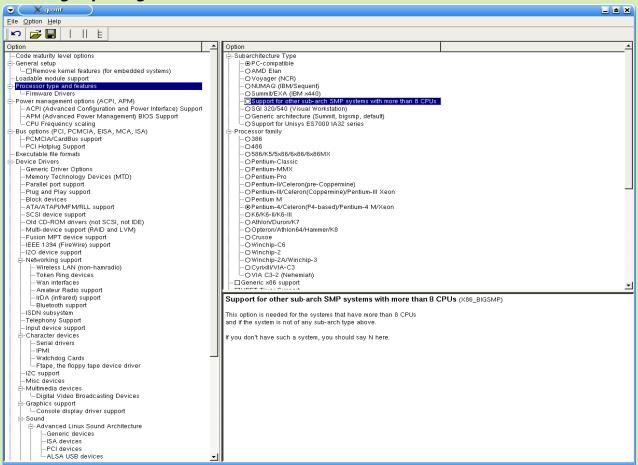
Gelişmiş yardım menüsü

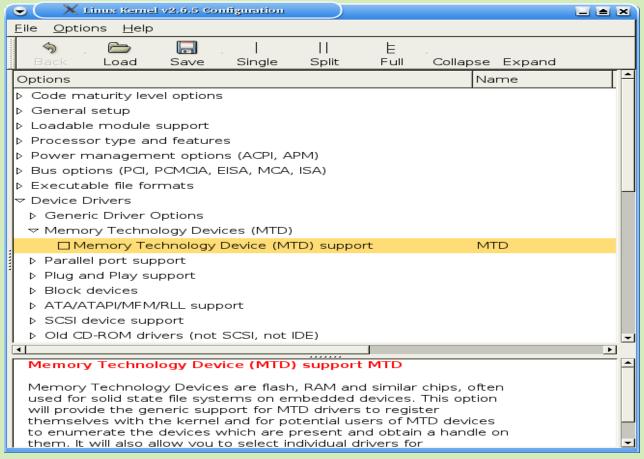
Daha sade derleme ekranı

```
🌉 muratkoe@debian: /home/muratkoe - Shell - Konsole
                                                                             _ _ ×
Session Edit View Bookmarks Settings Help
  UPD
          include/linux/version.h
  SYMLINK include/asm -> include/asm-i386
  HOSTCC scripts/basic/fixdep
  HOSTCC scripts/basic/split-include
  HOSTCC scripts/basic/docproc
  SHIPPED scripts/kconfig/zconf.tab.h
  HOSTCC scripts/kconfig/conf.o
  HOSTCC scripts/kconfig/mconf.o
  SHIPPED scripts/kconfig/zconf.tab.c
  SHIPPED scripts/kconfig/lex.zconf.c
  HOSTCC - fPIC scripts/kconfig/zconf.tab.o
  HOSTLLD -shared scripts/kconfig/libkconfig.so
  HOSTLD scripts/kconfig/conf
scripts/kconfig/conf -s arch/i386/Kconfig
# using defaults found in .config
  SPLIT
          include/linux/autoconf.h -> include/config/*
  HOSTCC scripts/conmakehash
  HOSTCC scripts/kallsyms
  CC
          scripts/empty.o
  HOSTCC scripts/mk elfconfig
          scripts/elfconfig.h
  MKELF
   Shell
```

make xconfig - qconfig

make gconfig

Çekirdek Bileşenleri Memory Management

- Reverse Mapping (rmap)
- Daha büyük memory page kullanımı
- PTE'lerin High Memory de tutulması
- Tekrar tasarlanmış, daha basit algoritmalar
- VFS ile daha sıkı entegrasyon
- pdflush daemon desteği
- swap dosya formatı değişikliği ve hızı

Çekirdek Bileşenleri Memory Management

Reverse Mapping (rmap)

Reverse mapping'ler process page table'larının tam tersi olarak düşünülebilir. Bunlar hangi virtual adreste hangi fiziksel adresin hangi process tarafından kullanıldığı bilgisini tutarlar. Bu sayede pageout kodu aşağıdakileri yapabilir;

- Bütün process'lerin virtual memory alanlarını taramaya gerek kalmaksızın bir page'i bütün processlerden unmap edebilir.
- Bütün process'lerin virtual memory alanlarını tarayarak gerekenden daha fazla page'in tahliye edilmesi yerine gerçekten gereken page'leri tahliye ederek page fault sayısının azalmasını sağlar.
- Belirli fiziksel adres aralığındaki page'leri tahliye edebilir.
- Bilinen inactive page'ler içinde tarama yaparak pageout kodun daha küçük bir alanda çalışmasını sağlar.

Çekirdek Bileşenleri Memory Management

- Daha büyük memory page kullanımı özellikle büyük veritabanlarının istemiş olacağı çok miktarda memory'nin map edilmesi sırasında oluşacak ekstra yükü azaltmak için kullanılır. Bu sayede örnek olarak 1GB memory map etmek için;
  - 262,144 pte yerine 256 pte kullanılır.
  - Sisteme 2MB yerine 2KB yük biner.
  - TLB sayısında azalma sağlayarak performans arttırır.

PTE'lerin High Memory'de tutulması ile low memory'de tutulması gereken kernel verileri için daha fazla yer açılması sağlanıyor.

Çekirdek Bileşenleri Process Scheduling

- O(1) Scheduler
- Hyperthreading Scheduler
- Preemption

- Scheduler dizaynında etkili olan belli başlı faktörler şunlardır;
  - Adaletli olma Scheduler her process için CPU zamanını dengeli bir şekilde dağıtmalıdır.
  - Minimum Yük
    Schedulerın kendisi mümkün olan en kısa sürede çalışmalıdır.
  - Öncelik tabanlı scheduling kullanılması
     Bazı processlerin diğerlerinden daha fazla önceliği olması gerekmektedir.
  - Turnaround ve bekleme zamanının azaltılması queue'da bekleme ve servis süresinin düşürülmesi
  - Cevap süresi ve dağılımı
    Bir programın cevap süresi mümkün olduğu kadar kısa olmalı ve dağılımı düzgün olmalı

- O(1) Scheduler'ın amaçları;
  - Yüksek yük altında iyi bir interaktif performans sağlanması
  - Adaletli olma
  - Öncelikler
  - SMP sistemler için etkinlik
  - RT Scheduling
  - Tamamen O(1) scheduling
  - Mükemmel SMP ölçeklenebilirlik
    - Her CPU için ayrı locklar ve runqueue lar
    - Global locklar ve runqueueların kaldırılması
    - Bütün operasyonların (wakeup, schedule, context-switching vs) paralel yapılması
    - Batch Scheduling
    - O(1) RT Scheduling

- 2.6 ve 2.4 scheduler
  - 2.4 kernel global bir runqueue'ya sahip. Bu nedenle bütün CPU'lar diğer CPU'ların işlerini bitirmesini bekliyor.
  - O(n) scheduler
    - 2.4 kernel'da scheduler global runqueue içinde sonraki task'ı belirlemek için tarama yapıyor. Bu durumda process sayısına bağlı olarak süre uzuyor.
  - Bunların sonucu olarak yüksek yük altında yeteri kadar verimli çalışılamıyor.

- 2.6'daki scheduling politikaları
  - İki tane öncelik sıralı öncelik dizisi
    - Active dizi: timeslice'ı bulunan tasklar
    - Expired dizi: tamamlanmış tasklar
  - 140 tane öncelik seviyesi bulunuyor.
    - 1 100: RT prio
    - 101 140: User task prio
  - Üç farklı scheduling politikası bulunuyor
    - Bir tane normal task'lar için
    - İki tane RT task'lar için

- Normal task'lar için;
  - Her task'a bir Nice değeri atanıyor
  - Her task'a bir timeslice atanıyor
  - Aynı öncelikteki task'lar RR
- RT task'lar için
  - FIFO RT task'lar
    - Kendileri CPU'u serbest bırakana kadar çalışırlar
    - Pre-empted değiller
  - RR RT Tasklar
    - Timeslice atanıyor ve dolana kadar çalışıyorlar.
    - Belli seviyedeki öncelik sırasına sahip task'lar timeslice'larını doldurdukları zaman tekrar timeslice veriliyor ve çalışmaya devam ediyorlar.

- İnteraktiflik tahmini
  - Dinamik olarak task'ların öncelikleri interaktifliğine bağlı olarak ölçekleniyor
  - Interaktif task'lar daha fazla öncelik alıyorlar (-5)
  - CPU bağlı task'lar daha az öncelik alıyorlar (+5)
  - Interaktiflik tahmini task'ın ortalama uyuma süresinin sabit maksimum uyuma süresine oranı ile karar veriliyor.
  - Bunlar RT task'lara uygulanmıyor
- Önceliklerin tekrar hesaplanması
  - Bir task timeslice'ı bitirdiği zaman
    - Interaktifliği tahmin edilir
    - Interaktif task'lar tekrar Active diziye konulabilir
    - Eğer değilse önceliği tekrar hesaplanır
    - Yeni öncelik seviyesi ile Expired dizisine konulur

- Timeslice dağılımı
  - Öncelik sadece timeslice tükendikten sonra tekrar hesaplanır
  - İnteraktif task'lar geniş timeslice süreleri içinde non-interaktif olabilirler. Bunu önlemek için timeslice'lar 20ms lik parçalara bölünür.
  - Aynı seviyede önceliği olan bir task çalışan taskı 20ms de bir preempt edebilir.
  - Preempted task tekrar queue'a atılır ve aynı öncelik seviyesindeki tasklar arasından RR olarak çağrılır.
  - Öncelik hesaplaması 20ms de bir yapılır.

SMP Sistemler

- Her CPU için ayrı runqueue var. Bundan dolayı her CPU kendi process'lerini işliyor ve diğer CPU'ların işlerini bitirmesini beklemiyor.
- Her CPU için bir migration thread çalışıyor
- load_balance() fonksiyonu ile runqueue'lar dengesiz olduğu zamanlarda ve belirli zaman aralıklarında çağrılarak bir CPU'dan diğerine task'ların atanması ve CPU kullanımlarının dengelenmesi sağlanır.
- Process'ler belirli bir CPU'a daha yakın yapılabilirler.

Çekirdek Bileşenleri IO Scheduling

- Anticipatory ve Deadline scheduler
  - Anticipatory Scheduler
    - Temel olarak her process bazlı istatistikler tutarak yapılabilecek olan yeni birbirine bağlı okumaları önceden tahmin etmeye çalışıyor. Bu sayede disk kafasının hareketini minimuma indirerek performans artışı sağlıyor.
    - Bir okuma isteği bittiği zaman sonraki isteği hemen işleme almıyor. 6ms bekleyerek uygulamanın başka bir okuma isteğinde bulunup bulunmayacağına bakar. Eğer varsa bu isteği işleme alır.

Çekirdek Bileşenleri IO Scheduling

- Anticipatory ve Deadline scheduler
  - Deadline Scheduler
    - **■** İşlemlere bir sonlanma zamanı atıyor
    - İki yeni queue eklendi. Bunlar;
      - 500ms deadline a sahip olan FIFO read queue
      - 5s deadline a sahip olan FIFO write queue
    - Sıralı queue'a gelen istek uygun olan queue'nun sonuna atılıyor
    - Eğer FIFO queue'daki istek zaman aşımına uğramışsa scheduler FIFO queue'dan çıkarıyor
    - Aynı zamanda isteklerin cevapsız kalmamasına çalışıyor

Çekirdek Bileşenleri Dosya Sistemleri

- Genel VFS değişiklikleri
  - Atomic olarak bir subtree başka bir yere taşınabilir hale getirildi.
  - Dizinler artık senkron olarak tanımlanabiliyor. Bu sayede yapılan değişiklikler hemen diske yazılmış oluyor.
- Yeni eklenen destekler ile aşağıdaki dosya sistemleri kullanılabilir;
  - ext2, ext3, reiserfs, xfs, minix, romfs, iso9660, udf, msdos, vfat, ntfs, adfs, amiga ffs, apple macintosh hfs, BeOS befs, bfs, efs, cramfs, free vxfs, os/2 hpfs, qnx4fs, sysvfs, ufs
- Önemli dosya sistemlerinde yapılan değişiklikler;
  - **EXT3**
    - Indexlenmiş dizin yapısı geliştirildi. Bu sayede performans artışı sağlandı.
    - Orlov allocator geliştirildi. Bu sayede altdizinler disk üstünde yakın yerleştirilerek performans artışı sağlandı.
  - Reiserfs
    - Artık inode attiribute'ları destekliyor.
    - 4KB dan büyük boyutlarda yazma imkanı.
    - Değişken block boyutları

Çekirdek Bileşenleri Dosya Sistemleri

- NFS
  - NFSv4 desteği eklendi
  - TCP transport desteği eklendi
- NTFS
  - SMP desteği
  - 4KB tan büyük cluster boyutu desteği
  - dosya boyutunda değişiklik yapılmaksızın yazma desteği
- POSIX ACL desteği

Çekirdek Bileşenleri Device Drivers

- PCI
- PCI Domain desteği eklendi. Bu sayede büyük sistemlerdeki kullanıcılar bütün PCI aygıtlarına ulaşabilir oldular.
- Sahte bir PCI hotplug aygıt desteği verildi
- Input Layer
  - En fazla değişikliğin görüldüğü alanlardan bir tanesi. Bütün klavye, mouse veya diğer input aygıtları bir sistem altında toplandı ve kullanıcıya bunlarla ilgili daha fazla esneklik sağlandı.
- ALSA
- Advanced Linux Sound Architecture eklendi. İlerde tamamen OSS nin yerini alacak.
- AGP
- AGP 3.0 desteği eklendi
- Framebuffer
  - Framebuffer ve console layer yaklaşık olarak baştan yazıldı. Birçok sürücüde iyileştirmeler sağlandı.

Çekirdek Bileşenleri Device Drivers

- IDE
- IDE TCQ desteği eklendi.
- ATAPI aygıtlar için cd yazarken DMA kullanma desteği eklendi. Bu sayede ide-scsi kullanmaksızın IDE CD yazıcılar kullanılabilir oldu.
- USB
- USB Host Controller'ların isimleri değişti.
- USB storage'da performans artışları sağlandı
- USB Gadget API desteği eklendi. Bu sayede sürücü eklenmesi daha kolaylaştırıldı.
- SCSI
- 2.4 serisinde 128 veya 256 tane olan disk desteği binlerce disk desteğine çıkartıldı.
- Block Layer (bio) için destek sağlandı
- Her HBA için lock yapısı geliştirildi.
- Hotplug desteği arttırıldı.

Çekirdek Bileşenleri Device Drivers

- LVM2 Devicemapper
  - LVM1 kaldırıldı. Fakat LVM1 disk formatına uygunluk devam ettirildi.
  - Daha kararlı ve güvenli olan dm-crypt sistemi geliştirildi
- SBF
- Simple Boot Flag desteği verilerek daha hızlı boot işlemi yapılması sağlandı

Çekirdek Bileşenleri Güvenlik

- NSA SELinux eklendi
- Root Plug desteği verildi
- Genel bir Crypto API geliştirildi

Çekirdek Bileşenleri Networking

- Ebtables
- IPSec
- IP Payload Compression
- IPv6 Privacy Extensions
- SCTP

Çekirdek Bileşenleri Linux Internals

- NPTL
- Futex
- epoll
- Daha hızlı system çağrıları
- a AIO
- Güç yönetimi
- Profile desteği

Sorular?

Teşekkürler....